

BẢN CHẤT VẤN ĐỀ ĐỔI MỚI PHƯƠNG PHÁP DẠY HỌC ĐẠI HỌC

Đào Thị Cẩm Nhung

Bộ môn Tâm lý - Giáo dục

Trường Đại học Ngoại ngữ

Đại học Quốc gia Hà Nội

Quá trình dạy học là một hệ thống động, bao gồm nhiều thành tố có mối quan hệ biện chứng hữu cơ với nhau đó là: mục tiêu dạy học; nội dung dạy học; phương pháp, phương tiện dạy học; giáo viên; sinh viên; hình thức tổ chức; kiểm tra, đánh giá.

Việc đổi mới một trong các thành tố kể trên dẫn đến sự thay đổi các thành tố còn lại. Chính vì lẽ đó chúng tôi cho rằng đổi mới phương pháp dạy học là đổi mới đồng bộ tất cả các thành tố của quá trình dạy học theo hướng tích cực hoá hoạt động của sinh viên.

1. Đổi mới mục tiêu dạy học

Chúng tôi chủ trương dạy học định hướng theo mục tiêu học tập. Trong từng chương, từng bài của chương trình GDH1 chúng tôi lên hệ thống mục tiêu học tập rất tường minh. Tùy thuộc vào nội dung học tập của các bài, chương đó mà có thể là một, hai, hoặc cả ba lĩnh vực: Mục tiêu kiến thức, mục tiêu kỹ năng, mục tiêu thái độ. Trước khi vào học một bài mới hay chương mới, sinh viên đã được thông báo trước và thông tỏ hệ thống mục tiêu này

Vấn đề định hướng cả người dạy và người học bằng hệ thống mục tiêu có một vai trò rất quan trọng:

- Giúp giáo viên thiết kế nội dung, lựa chọn phương pháp, phương tiện dạy học;

- Giúp sinh viên chủ động lập kế hoạch học tập, học trúng đích;
- Kiểm soát quá trình dạy và học;
- Làm cơ sở cho việc kiểm tra, đánh giá.

2. **Đổi mới về nội dung dạy học**

Nội dung dạy học sau khi đổi mới chốt lại sẽ bao gồm hai phần: Phần cứng và phần mềm

2.1 Phần cứng

Chúng tôi tuân thủ theo hệ thống kiến thức của giáo trình GDH đại cương 1, giáo trình này thể hiện tính pháp lý, nội dung, chương trình mang tính cốt lõi nhất.

2.2 Phần mềm

- Trên cơ sở kiến thức cốt lõi của giáo trình, chúng tôi cập nhật, bổ sung những thông tin, kiến thức mới mẻ, hấp dẫn hoặc những vấn đề khá lý thú, đáng quan tâm về lĩnh vực giáo dục trong nước và quốc tế của thập kỷ đầu thế kỷ XXI;

- Hệ thống các tài liệu tham khảo, tạp chí khoa học giáo dục của các tác giả trong và ngoài nước;

- Một số các đề tài thảo luận hoặc bài tập thực hành.

Tóm lại: Nội dung dạy học GDH được đổi mới cả về số lượng và chất lượng

3. **Đổi mới về phương pháp, phương tiện dạy học**

3.1 Đổi mới phương pháp dạy học

Phải khẳng định rằng vấn đề đổi mới phương pháp dạy học ở phần GDH đại cương 1 của chúng tôi không phải là quan niệm áp dụng một phương pháp dạy học hoàn toàn mới mẻ được du nhập từ nước ngoài vào, chưa xuất hiện ở nước ta hoặc trường ta. Ngược lại, sự đổi mới phương pháp dạy học của chúng tôi là sự hoà quyện tất cả các phương pháp dạy học mà bản chất đích thực của nó là "tích cực hoá hoạt động của người học". Sự đổi mới phương pháp dạy học liên quan mật thiết đến hai nhân tố trung tâm của quá trình dạy học đó là giáo viên và học sinh. Bản thân người giáo viên phải có sự vận động rất

tích cực mới có thể tìm tòi những phương pháp tối ưu cho bài giảng, mới có năng lực gợi ý, dẫn dắt sinh viên tìm kiếm kiến thức một cách thuyết phục.

a. Phương pháp của giáo viên

Chúng tôi sử dụng một hệ thống phương pháp tích cực bao gồm các phương pháp sau đây: phương pháp thuyết trình nêu vấn đề, phương pháp đối thoại, phương pháp tình huống, phương pháp hướng dẫn thảo luận.

b. Phương pháp học của sinh viên

Vấn đề cốt lõi ở đây là sinh viên được đặt trong thế chủ động, tích cực hoạt động để kiến tạo nên nội dung tri thức cần thiết cho bản thân. Sinh viên cần sử dụng hệ thống phương pháp học tập sau đây: Phương pháp tự đọc, tự nghiên cứu giáo trình và tài liệu tham khảo, phương pháp thu thập, xử lý thông tin, phương pháp giải quyết, đánh giá vấn đề, phương pháp thảo luận, tranh luận.

3.2 Đổi mới phương tiện dạy học

Các phương tiện dạy học truyền thống như phấn viết, bảng đen được thay bằng các phương tiện hiện đại là overhead. Việc sử dụng phương tiện dạy học hiện đại có tác dụng kích thích tính tích cực học tập của sinh viên, bài giảng sinh động, dễ tiếp thu hơn

4. Đổi mới kiểm tra, đánh giá

Về công tác thi, kiểm tra chúng tôi đổi mới như sau: từ hình thức thi tự luận hoàn toàn sang hình thức thi với tỷ lệ là 2/3 trắc nghiệm và 1/3 tự luận. Tuy nhiên, đối với giáo viên việc chuẩn bị câu hỏi thi trắc nghiệm không phải là đơn giản. Nhưng sự đổi mới này có một ý nghĩa rất lớn đối với cả giáo viên và sinh viên. Trong năm học vừa qua chúng tôi đã thực hiện quy trình thi cử mới, bước đầu đã thu được thành công lớn.